

Nove vrste u popisu flore mahovina Hrvatske – 2

VEDRAN ŠEGOTA*, ANJA RIMAC, ANTUN ALEGRO

Sveučilište u Zagrebu, Prirodoslovno-matematički fakultet, Biološki odsjek, Botanički zavod, Marulićev trg 20/II, HR-10000 Zagreb, Hrvatska

*Autor za dopisivanje / corresponding author: vedran.segota@biol.pmf.hr

Tip članka / article type: kratko stručno priopćenje / short professional communication

Povijest članka / article history: primljeno /received: 15.01.2022., prihvaćeno /accepted: 20.01.2022.

URL: <https://doi.org/10.46232/flashbod.9.2.6>

Šegota, V., Rimac, A. Alegro, A. (2021): Nove vrste u popisu flore mahovina Hrvatske – 2. Glas. Hrvat. bot. druš. 9(2): 108-110.

Sažetak

Popis flore mahovina Hrvatske dopunjen je tijekom 2021. godine s tri nove vrste (jedna jetrenjača i dvije prave mahovine). Također, na osnovu detaljne revizije literature i recentnih taksonomsko-nomenklaturnih promjena, objavljen je novi popis vrsta rožnjača i jetrenjača Hrvatske, iz kojih je izbačeno 15 svojiti. Osim nastavka intenzivnih terenskih istraživanja, tijekom 2021. započela je i digitalizacija mahovina u herbarijskoj zbirci ZA.

Ključne riječi: flora, mahovine, nove vrste

Šegota, V., Rimac, A. Alegro, A. (2021): New species in the checklist of the Croatian flora – 2. Glas. Hrvat. bot. druš. 9(2): 107-110.

Abstract

The checklist of the Croatian bryophyte flora has been updated during 2021 with three new species (one liverwort and two mosses). Based on a detailed literature review and recent taxonomic-nomenclature changes, a new Croatian checklist of hornworts and liverworts has been published, with 15 taxa rejected and excluded from the new list. In 2021, besides ongoing intensive field studies, digitisation of bryophytes within herbarium collection ZA has been initiated.

Keywords: flora, bryophytes, new species

U modul Mahovine u bazi podataka Flora Croatica dodane su tri nove vrste mahovina koje se po prvi puta bilježe za Hrvatsku.

Frullania riparia Hampe

Mjesto prvog objavljivanja: Nov. Stirp. Pug. 7: 14 (1838)

Sinonimi: *Frullania cesatiana* De Not (Mem. Reale Accad. Sci. Torino, ser. 2 22: 383., 1865)

Nalazišta u Hrvatskoj: tektonska dolina Vitra iznad Vinodolske doline (Preuzeto iz Šegota i sur. 2021)

Ovo je rijetka vrsta koja je u Europi dosada zabilježena samo u Španjolskoj, Francuskoj, Švicarskoj, Austriji, Sloveniji, Italiji i Bjelorusiji. U Hrvatskoj je pronađena 2015. u nepristupačnoj tektonskoj dolini Vitra iznad Vinodolske doline (Liburnijski krš). Nekoliko primjeraka zabilježeno je na zasjenjenim stijenama unutar stare negospodarene šume hrasta medunca.

***Bryum klinggraeffi* Schimp.**

Mjesto prvog objavljivanja: Höh. Crypt. Preuss. 81 (1858)

Sinonimi: *Gemmabryum klinggraeffii* (Schimp.) J.R.Spenice & H.P.Ramsay (Phytologia 87(2): 67, 2005), *Osculatia klinggraeffii* (Schimp.) Ochyra, Plášek & Bedn.-Ochyra (Acta Mus. Siles. Sci. Nat. 67(1): 76, 2018)

Nalazišta u Hrvatskoj: Nacionalni park Krka (Roški slap, Manojlovac, Skradinski buk), rijeka Garešnica, kanal Bistra (Preuzeto iz Rimac i sur. 2021)

Široko rasprostranjena ruderalna vrsta koja je globalno relativno rijetko bilježena zbog sličnosti s drugim vrstama ovog taksonomski vrlo kompleksnog roda. Pripada kompleksu *B. erythrocarpum*, a prepoznaje se po nepravilno okruglastim grimiznim rizoidalnim rasplodnim tjelešcima (gemama) na svijetlo smeđim rizoidima. Vrsta je prvi put u Hrvatskoj zabilježena 2018. na četiri lokaliteta u zoni prskanja vode na sedrenim slapovima rijeke Krke (Roški slap, Manojlovac, Skradinski buk). Tijekom 2019. pronađena je unutar pionirske efemerne vegetacije niskih šiljeva na pjeskovitim obalama rijeke Garešnice u mjestu Garešnica u Moslavini, te na strmim obalama kanala Bistra blizu mjesta Migalovci u Slavoniji. Radi se o efemernoj vrsti kolonizatorske životne strategije koja rijetko razvija sporofit.

***Philonotis marchica* (Hedw.) Brid.**

Mjesto prvog objavljivanja: Bryol. Univ. 2: 23, 735 (1827)

Sinonimi: *Mnium marchicum* Hedw. (Sp. Musc. Frond. 196–197, 1801)

Nalazišta u Hrvatskoj: rijeka Velika Belica (Preuzeto iz Rimac i sur. 2021)

Vrsta je u Hrvatskoj prvi put zabilježena 2020. u Gorskom kotaru u mjestu Kuželj, u donjem toku rijeke Velike Belice blizu njenog utoka u rijeku Kupu. Vrsta tamo raste na većim potopljenim i izronjenim karbonatnim stijenama unutar toka, te u zoni prskanja uz riječnu obalu. Iako je poznata iz većine europskih država, vrsta je posvuda rijetko bilježena.

Kao rezultat višegodišnje analize i revizije literaturnih izvora o mahovinama na području Hrvatske, objavljen je novi ažurirani i nomeklaturno usklađeni popis vrsta rožnjača i jetrenjača (Alegro i sur. 2021), na kojem se nalazi pet vrsta rožnjača i 163 svojti jetrenjača (156 vrsta, šest podvrsta i jedan varijetet). Petnaest svojti koje su postojale na ranijim popisima je izbačeno jer ne postoje egzaktni podaci koji dokazuju njihovo prisustvo u Hrvatskoj (*Anthelia juratzkana* (Limpr.) Trevis., *Barbilophozia lycopodioides* (Wallr.) Loeske, *Cephaloziella integerrima* (Lindb.) Warnst., *Cephaloziella massalongi* (Spruce) Müll. Frib., *Pleurocladula albescens* (Hook.) Grolle, *Harpalejeunea molleri* (Steph.) Grolle, *Lejeunea lamacerina* (Steph.) Schiffn., *Lophozia excisa* (Dicks.) Dumort., *Leiocolea bantriensis* (Hook.) Jörg., *Metzgeria leptoneura* Spruce, *Nardia scalaris* Gray, *Peltolepis quadrata* (Saut.) Müll. Frib., *Scapania verrucosa* Heeg, *Targionia lorbeeriana* Müll. Frib., *Tritomaria exsectiformis* (Breidl.) Loeske). Većina ovih vrsta se našla na ranijim popisima vrsta zbog pogrešno interpretiranih povijesnih zapisa, krivog tumačenja toponima i sinonimije ili nepažnjom. S druge strane dodano je 16 vrsta koje se ne spominju

u prethodnim popisima, a uglavnom su otkrivene tijekom recentnih istraživanja mahovinske flore Hrvatske. Time je ovaj popis doveo do razlike od 19 % u sastavu flore jetrenjača Hrvatske u odnosu na prethodne liste. Nadalje, ako floru jetrenjača Hrvatske stavimo u europski kontekst ona obuhvaća 30,1 % europskih, odnosno 59,9 % jugoistočnoeuropskih vrsta.

Literatura

- Alegro, A., Šegota, V., Rimac, A. (2021): A catalogue of the hornworts and liverworts of Croatia. *Herzogia* 34(2): 227-254.
- Rimac, A., Alegro, A., Šegota, N., Koletić, N., Papp, B. (2021): *Bryum klinggraeffii* and *Philonotis marhica* – new to the bryoflora of Croatia. *Herzogia* 34(2): 255-266.
- Šegota, V., Alegro, A., Papp, B., Rimac, A. (2021): New national and regional bryophyte records 67: *Frullania riparia* Hampe. *Journal of Bryology* 43(3): 303-304.